

Sygnatura akt III U 1307/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 13-03-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 6-03-2014r. w Koninie

sprawy **J. M. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania **J. M. (1)**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 22-10-2013r. znak: (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. M. (1) prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym , począwszy od daty złożenia wniosku
2. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 60 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .
3. Stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie istnienia okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie przyznania prawa do emerytury.

Sygnatura akt III U 1307/13

UZADADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 22 października 2013 r. znak; (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił J. M. (2) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił przesłanki koniecznej do przyznania prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 26 lat 8 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych , w tym udowodnił staż w szczególnych warunkach w wymiarze 3 lat, 1 miesiąc . Organ rentowy nie uznał do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 17 grudnia 1975 roku do 18 kwietnia 1991 roku , ponieważ za ten okres odwołujący nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionego przez zakład pracy, a Zakład (...) nie jest organem uprawnionym do wystawienia tego typu dokumentów.

J. M. (1) od decyzji tej złożył odwołanie podnosząc, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 17 grudnia 1975 roku do 18 kwietnia 1991 roku, pracował na stanowisku betoniarz – zbrojarz wskazując, że w okresie od 19 kwietnia 1991 roku do 30 listopada 1992 roku przebywał na urlopie bezpłatnym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od odwołującego kosztów zastępstwa sądowego wg norm przepisanych, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

J. M. (2) urodził się w dniu (...)

W od 17 grudnia 1975 roku do 18 kwietnia 1991 roku odwołujący zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku betoniarz- zbrojarz. Pracował w brygadzie 6- 8 osobowej w zależności od potrzeb i praca polegała na szalowaniu płyt betonowych, następnie uzbierał je, zalewał betonem, zagęszczał. Prace te wykonywane były na budowie w M., J., Kopalni (...) w K. oraz w (...). Prace te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

Pracodawca za w/w okresy nie wystawił świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Zaświadczenie takie zostało wystawione przez Zakład (...) w B. za okres zatrudnienia od 17 grudnia 1975 roku do 19 stycznia 1983 roku. W świadectwie tym zostało poświadczono, że odwołujący pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku betoniarz, zbrojarz i stanowisko to określone jest w wykazie A dział V, pozycja 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie.

Dowód; świadectwo z dnia 28.10.1999 roku k. 7 akt ZUS/.

W dniu 11 września 2013 roku J. M. (1) wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury. Zaskarżoną decyzją z dnia 22 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił odwołującemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że odwołujący udowodnił łącznie 26 lat 8 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 25 lat, w tym okres 3 lat 1 miesiąc pracy w szczególnych warunkach.

ZUS nie uwzględnił jako pracy w szczególnych warunkach okresu pracy

w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 17 grudnia 1975 roku do 18 kwietnia 1991 roku, pracował na stanowisku betoniarz – zbrojarz.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, akt osobowych oraz w oparciu o zeznania odwołującego oraz świadków; E. B., Z. C..

Świadkowie pracujący razem z odwołującym potwierdzili, że w okresie okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 17 grudnia 1975 roku do 18 kwietnia 1991 roku, odwołujący pracował jedynie na stanowisku betoniarz – zbrojarz.

Prace te wykonywane były stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie wykonywał natomiast żadnych innych prac. Pracował przy budowie zakładu (...), w J. przy budowie obiektu kosmetycznego, warzyniaka. Szalunki wykonane były z płyt akrowych, które następnie zapinane były na klamry i zalewane betonem.

. Również odwołujący w swych zeznaniach zgodnie z zeznaniami zawnioskowanych świadków potwierdził, że praca we wskazanym okresie zatrudnienia wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku betoniarz – zbrojarz. Podniósł ponadto, że pracodawca, aby podwyższyć zarobki wpisywał stanowisko cieśla, gdyż nie mógł tego uczynić, gdy w angażu wpisane było betoniarz.

Zdaniem Sąd zeznania świadków i odwołującego zasługują na uwzględnienie, gdyż są spójne, logiczne, rzeczowe i wzajemnie się uzupełniają. Świadkowie pracowali w tym samym zakładzie pracy razem z odwołującym, znali więc charakter i okresy jego pracy.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu było rozważanie, czy J. (...) przysługuje prawo do emerytury.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat do 1 stycznia 1999 roku,

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem .

Według art. 32 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 tego przepisu (pracownikom) przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tym dotychczasowym przepisem jest wspomniane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik wykonujący prace na stanowisku wymienionym w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, wynoszący 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Według § 2 wspomnianego rozporządzenia okresy pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy, zaś okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Przesłanką przyznania prawa do wcześniejszej emerytury nie jest formalne zakwalifikowanie pracy odwołującego na podstawie zawartego w świadectwie pracy ale faktyczne wykonywanie pracy w szczególnych warunkach i istotne jest aby ta praca wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W przedmiotowej sprawie Sąd zobligowany do rozstrzygnięcia wskazanego wyżej przedmiotu sporu przeprowadził postępowanie dowodowe, zgodnie z regułami procedury cywilnej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że ograniczenia dowodowe z wspomnianego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku nie dotyczą postępowania przed sądem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UNK 186/97, publ. OSNAP 1998/11/342; LEX nr 32696).

Postępowanie dowodowe dowiodło, że J. M. (2) w okresie pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 17 grudnia 1975 roku do 18 kwietnia 1991 roku pracował jedynie na stanowisku betoniarz – zbrojarz.

Świadkowie potwierdzili, że odwołujący przez cały okres pracy w spornych okresach wykonywał jedynie pracę zbrojarza - betoniarza i praca ta wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wszystkie opisane wyżej zeznania są spójne i wzajemnie się uzupełniają. Z tych przyczyn Sąd uznał je za wiarygodne i przydatne dla celów przedmiotowego postępowania.

Choć odwołujący nie posiada za w/w okresy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach to nie ulega wątpliwości, iż zajmowane przez niego stanowisko – zbrojarz - betoniarz wymienione jest w wykazie A, dziale V, pozycji 4 wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. jest pracą w szczególnych warunkach.

Słuszny jest bowiem pogląd, że o uznaniu konkretnej pracy za pracę w szczególnych warunkach decyduje, czy praca jest wymieniona w § 4-15 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) oraz w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia (wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 roku, III RN 25/99, publi. OSNP z 2000 r. nr 12, poz. 453), które to rozporządzenie jest zgodnie z Konstytucją RP źródłem powszechnie obowiązującego prawa.

Odwołujący 60 lat ukończył w dniu (...), posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 26 lat 8 miesięcy i 15 dni lat, w tym okres 17 lat 5 miesięcy i 1 dzień pracy w szczególnych warunkach.

W świetle tych ustaleń stwierdzić więc należy, że J. M. (2) spełnia wszystkie niezbędne przesłanki do nabycia wcześniejszej emerytury począwszy od daty złożenia wniosku.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Ponadto zgodnie § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 60 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Jednocześnie Sąd na zasadzie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Ustalenie charakteru pracy odwołującego, nastąpiło na podstawie ustaleń, które nie mogły być brane pod uwagę przez organ rentowy z uwagi na ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed tym organem. Zgodnie bowiem z § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki z dnia 23 listopada 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, środkiem dowodowym, stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę są przede wszystkim dokumenty (świadectwo pracy). Odwołujący za okres pracy nie przedstawił świadectw pracy w szczególnych warunkach, charakter jego pracy był ustalany na podstawie zeznań świadków oraz odwołującego.

Anna Walczak - Sarnowska